

Smoków (תַּנִּינִים), co w liczbie pojedynczej: תַּנִּין) i łby Lewiatana (לַוְיָתָן), morze i rzekę, zaś zastosowane tu czasowniki, opisujące akt Boga, dokonany na tych potworach, obrazują czynność przełamywania, przerywania, rozcinięcia, dzielenia, miażdżenia.

Bibliści w analizach Ps 74 zwracają uwagę na szczególne znaczenie problematyki zwycięskiej walki Boga z potęgami, wyobrażonymi przez potwory morskie: występujące słowo «אָתָּה» (Ty), którym psalmista każdorazowo zwraca się do Boga, by wypowiedzieć zachwyty nad Jego wspaniałymi czynami, występuje w tym psalmie 7 razy, a to liczbowo równe jest ilości głów Lewiatana, jak to podaje starożytna literatura ugarycka⁴⁷⁰.

Opis przejścia Jordanu, paralelny do opisu przejścia Morza Sycyjskiego, zawiera jeszcze inny czasownik: «כָּרַת» (por. Joz 3, 13. 16; 4,7).

Znamienne, że ten sam czasownik służy do wyrażenia czynności zawierania przymierza (בְּרִית): sekwencja «כָּרַת + בְּרִית» występuje w 55 wersetych Biblii⁴⁷¹ (w Księdze Wyjścia: 23,32; 34, 10. 12. 15. 27; w Księdze Jozuego: 9,6n. 11. 15n; 24,25. W Księdze Rodzaju ta sama sekwencja służy wyrażeniu zawarcia przymierza Boga z Abrahamem (15,18) jak i Abrahama z ludźmi (21,27. 32; 26,28; 31,34).

Dzięki analogii przejścia Morza Sycyjskiego do przejścia Jordanu można wnioskować, że przecięcie wód morza można ujmować terminem «כָּרַת», a dzięki temu dostrzegać w tym akcie nie tylko przejaw potęgi Boga wobec groźnego żywiołu, ale i akt należący do zupełnie innej kategorii – zawarcia (כָּרַת) przymierza Boga z Izraelem⁴⁷².

Analizowane trzy rzeczowniki «רַהַב», «תַּנִּין» i «לַוְיָתָן», służące paralelnie do zobrazowania aktu owego przecięcia wód morza czy rzeki, z jednej strony reprezentują potęgę groźną dla człowieka, a nie dla Boga. Z drugiej jednak strony rzeczowniki te odwołują się do swego pierwotnego, naturalnego fundamentu, jakim są po prostu potężne zwierzęta. Dzięki właśnie temu drugiemu wymiarowi pojęć przedstawione w tym punkcie pracy wersety mówią o rozcięciu, przełamaniu, złamaniu Rahaba, Smoka, Lewiatana – mówią o rozpołowieniu potężnego zwierzęcia.

⁴⁷⁰ Por. M. Dahood, *The Anchor Bible. Psalms II (51–100)*, Garden City – New York 1968, s. 205.

⁴⁷¹ Szukano za pomocą *BibleWorks 6.0*, dając w Command Center rozkaz dla WTM: כָּרַת *4 בְּרִית

⁴⁷² Pewnym potwierdzeniem tej myśli jest też dostrzeżona przez biblistów paralela pomiędzy oblókami Pana, prowadzącego Izraelitów pomiędzy wodami Morza Sycyjskiego, a Arką Przymierza Pana, prowadzącego ich pomiędzy wodami rozciętego Jordanu: por. M. Kokot, *Oblók w Starym Testamencie jako znak zbawczej mocy Boga działającej w historii Izraela*, „Seminare” (1981), s. 9. Autor powołuje się na pracę: T. W. Mann, *The Pillar of Cloud in the Red Sea Narrative*, art. cyt., s. 29–30.